KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI

Bruselj, 5.9.2006
COM(2006) 479 konč.

2006/0163 (COD)

**Izvajanje lizbonskega programa Skupnosti**

Predlog

# PRIPOROČILO EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

## o vzpostavitvi evropskega ogrodja kvalifikacij za vseživljenjsko učenje

(predložila Komisija)

{SEC(2006) 1093}
{SEC(2006) 1094}

# OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

## 1) OZADJE PREDLOGA

### Razlogi za predlog in njegovi cilji

V Evropi, za katero je značilno hitro tehnološko in gospodarsko spreminjanje ter staranje prebivalstva, je vseživljenjsko učenje postalo nujno. Potreba po stalnem obnavljanju znanja, spretnosti in sposobnosti državljanov je za konkurenčnost in socialno vključenost EU bistvenega pomena. Vendar pa vseživljenjsko učenje zaradi pomanjkanja komunikacije in sodelovanja med ponudniki/organi izobraževanja in usposabljanja na različnih ravneh in v različnih državah ni preprosto. Ovire, ki iz tega izhajajo, državljane ovirajo pri doseganju izobraževanja in usposabljanja in pri združevanju kvalifikacij različnih ustanov. Zaradi njih je gibanje državljanov po evropskem trgu dela težko, tako kot tudi ustrezno vseživljenjsko in raznovrstno učenje (tj. na vseh ravneh izobraževanja in usposabljanja ter z uporabo formalnega, neformalnega in priložnostnega učenja).

Zato je Evropski svet leta 2000 v Lizboni sklenil, naj bosta povečana preglednost kvalifikacij in vseživljenjsko učenje dva ključna dela prizadevanj, da bi prilagodili evropske sisteme izobraževanja in usposabljanja tako potrebam družbe znanja kot tudi potrebi po izboljšani ravni in kakovosti zaposlitve. To je bilo še bolj poudarjeno na Evropskem svetu v Barceloni leta 2002, ki je – kot element v strategiji, kako do leta 2010 iz evropskega izobraževanja in usposabljanja ustvariti svetovno referenco za kakovost – pozval k uvedbi instrumentov za zagotovitev preglednosti kvalifikacij. Svet je v svoji Resoluciji o vseživljenjskem učenju leta 2002 države članice pozval, naj okrepijo sodelovanje in zgradijo mostove med formalnim, neformalnim in priložnostnim učenjem. To je bil prvi pogoj za vzpostavitev evropskega območja vseživljenjskega učenja, ki temelji na dosežkih bolonjskega procesa v visokem šolstvu in za spodbujanje podobnega delovanja na področju poklicnega usposabljanja.

Nadalje je k razvoju evropskega ogrodja kvalifikacij leta 2004 pozvalo Skupno vmesno poročilo Sveta in Komisije o izvajanju delovnega programa Izobraževanje in usposabljanje 2010 in, v okviru köpenhavenskega procesa, Svet v Sklepih z dne 15. novembra 2004 o prihodnjih prednostnih nalogah okrepljenega sodelovanja na področju poklicnega izobraževanja in usposabljanja (VET). V okviru bolonjskega procesa je bila na konferenci ministrov za visoko šolstvo, ki je maja 2005 potekala v Bergnu, poudarjena pomembnost tega, da se zagotavlja dopolnjevanje med okvirom za evropsko območje visokošolskega izobraževanja in predlaganim evropskim ogrodjem kvalifikacij (EQF). Končno so v sklopu revidirane lizbonske strategije tudi smernice za zaposlovanje 2005–2008 poudarile potrebo po zagotovitvi prilagodljivih oblik učenja in – za povečanje priložnosti za mobilnost študentov in pripravnikov z izboljšanjem opredelitev in preglednosti kvalifikacij – njihovem dejanskem priznanju ter validaciji neformalnega in priložnostnega učenja. EQF je za doseganje ciljev EU v lizbonskem partnerstvu za rast in delovna mesta osrednjega pomena.

Predlog odgovarja politični nalogi, opisani zgoraj, in njenemu poudarku na vseživljenjsko učenje. Glavni namen EQF je delovati kot sredstvo prevajanja in nevtralna referenčna točka za primerjanje kvalifikacij, doseženih v različnih sistemih izobraževanja in usposabljanja, in za krepitev sodelovanja in medsebojnega zaupanja

med ustreznimi zainteresiranimi stranmi. To bo povečalo preglednost ter olajšalo prenos in uporabo kvalifikacij med različnimi sistemi in stopnjami izobraževanja in usposabljanja.

**Splošno ozadje**

Za Evropo je značilna izredna raznolikost ustanov in sistemov izobraževanja in usposabljanja. To se kaže v široko razširjenem in močnem mnenju, da morata izobraževanje in usposabljanje odražati in odgovarjati na učne potrebe na lokalni, regionalni in nacionalni ravni. Bogastvo in raznolikost evropskega izobraževanja in usposabljanja sta lahko veliki prednosti in lahko omogočata hiter in učinkovit odziv na tehnološke in gospodarske spremembe.

Na zasedanjih Evropskega sveta v Lizboni in Barceloni je bila večja preglednost kvalifikacij priznana kot potreben predpogoj za to, da raznolikost postane prednost. Položaj, v katerem ustanove in sistemi izobraževanja in usposabljanja delujejo ločeno drug od drugega, bi lahko pripeljal do drobitve in bi prej oviral kot pomagal državljanom razviti znanje, spretnosti in sposobnosti.

Preglednost kvalifikacij je opredeljena kot raven, na kateri je mogoče vrednosti kvalifikacij opredeliti in jih primerjati na trgu dela, v izobraževanju in usposabljanju ter v širšem družbenem okviru. Zato imamo lahko preglednost za potreben predpogoj za priznavanje rezultatov učenja, ki vodijo do kvalifikacij. Večja preglednost je pomembna iz naslednjih razlogov:

– posameznim državljanom omogoča, da presodijo relativno vrednost kvalifikacij;

– je predpogoj in pogoj za prenos in kopičenje kvalifikacij. Prizadevanje za vseživljenjsko in raznovrstno učenje zahteva, da imajo posamezniki možnost povezovati in graditi na kvalifikacijah, doseženih v različnih okvirih, sistemih in državah. Pregledni sistemi omogočajo presojo, kako se kvalifikacije lahko povezujejo in/ali združujejo.

– izboljšuje zmožnost delodajalcev, da ocenijo profil, vsebino in ustreznost kvalifikacij, ki se ponujajo na trgu dela;

– ponudnikom izobraževanja in usposabljanja omogoča, da primerjajo profil in vsebino svojih ponudb s ponudbami drugih in je torej pomemben predpogoj za zagotovitev kakovosti v izobraževanju in usposabljanju.

**Obstoječe določbe na področju, na katero se nanaša predlog**

Na ravni EU je bilo sprejetih nekaj pobud za povečanje preglednosti, podporo prenosa in lažje vrednotenje učnih izidov.

Odločba Sveta 85/368/EGS z dne 16. julija 1985 je določila sistem za primerjanje kvalifikacij poklicnega izobraževanja in usposabljanja (VET). Na podlagi te odločbe je bilo primerjanih 219 kvalifikacij VET na 19 področjih dejavnosti, rezultati tega postopka so bili objavljeni v *Uradnem listu Evropske unije*. Ta primerjava se je izkazala za netrajno in tako, ki potrebuje veliko virov, delno zaradi izbranega centraliziranega pristopa, delno zaradi stalnega in hitrega razvoja kvalifikacij. Zato je imela primerjava, izpeljana na evropski ravni, majhen učinek na ravni nacionalnih in

področnih zainteresiranih strani in izvajanje odločbe se je opustilo. Vendar pa EQF sedaj skuša odpraviti omejitve odločbe iz leta 1985 z osredotočanjem na izboljšanje preglednosti kvalifikacij in z uvajanjem decentraliziranega pristopa za sodelovanje, ki odraža večjo kompleksnost kvalifikacij v Evropi.

V visokem šolstvu je bilo sprejetih nekaj pomembnih ukrepov za vzpostavitev splošnega ogrodja kvalifikacij. Na podlagi predhodnih sporazumov iz Bologne (1999) in Berlina (2003) so se ministri za visoko šolstvo iz 45 držav v Bergnu maja 2005 strinjali o sprejetju splošnega ogrodja kvalifikacij. Ta vsebuje deskriptorje, ki temeljijo na učnih izidih za tri cikle visokošolskega izobraževanja in uvaja kreditno točkovanje za prvi in drugi cikel. Poleg tega so se ministri obvezali, da bodo do leta 2010 oblikovali nacionalna ogrodja kvalifikacij za visoko šolstvo in poudarili pomembnost zagotavljanja, da se med okvir evropskega visokošolskega prostora in EQF medsebojno dopolnjujeta.

Odločba št. 2241/2004/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. decembra 2004 o enotnem ogrodju Skupnosti za preglednost kvalifikacij in usposobljenosti (Europass) je vpeljala več evropskih instrumentov, ki jih uporabljajo posamezniki za opis svojih kvalifikacij in usposobljenosti. Za prihodnji razvoj Europassa bo potreben premislek glede vzpostavitve EQF. Vsi pomembni dokumenti Europass, zlasti dodatek k diplomi Europass in dodatek k spričevalu Europass, morajo vsebovati jasen sklic na ustrezno raven EQF.

Obstoječi evropski sistem prenašanja kreditnih točk v visokošolskem izobraževanju (ECTS) in nastajajoč evropski sistem prenašanja kreditnih točk v poklicnem izobraževanju in usposabljanju (ECVET) bosta posameznikom olajšala združevanje določb o izobraževanju in usposabljanju iz različnih držav. Medtem ko se ECTS razvija že več kot deset let in se v visokem šolstvu že široko uporablja, se ECVET zdaj šele preizkuša in v kratkem se bo začel postopek javnega posvetovanja. Oba instrumenta sta pomembni pobudi, ki nudita neposredno podporo posameznim državljanom, ki skušajo prenesti kvalifikacije ali enote kvalifikacij preko institucionalnih in državnih meja. EQF bo z uvedbo skupnih referenčnih ravni in s spodbujanjem obojestranskega zaupanja omogočil temelje za krepitev in nadaljnjo uporabo teh sistemov.

Na področju validacije neformalnega in priložnostnega učenja je Svet leta 2004 določil vrsto evropskih načel za identifikacijo in validacijo neformalnega in priložnostnega učenja. Ta načela so temelj okrepljenega sodelovanja na področju validacije in spodbujajo Komisijo, države članice in socialne partnerje k uvedbi bolj sistematičnih metod in sistemov validacije. Izvedba EQF mora ta načela upoštevati, zlasti ker bo pristop EQF, ki bo temeljil na učnih izidih, olajšal validacijo neformalnega in priložnostnega učenja.

Portal PLOTEUS o možnostih izobraževanja (http://ec.europa.eu/ploteus) prispeva k večji preglednosti kvalifikacij, saj nudi informacije o možnostih izobraževanja, usposabljanja in učenja v evropskih državah. Prihodnji razvoj portala Ploteus bo upošteval referenčne ravni, ki jih uvaja EQF.

**Usklajenost z drugimi politikami in cilji Unije**

Vzajemno priznavanje kvalifikacij na področju reguliranih poklicev zagotavlja Direktiva 2005/36/ES, sprejeta 7. septembra 2005. Ta direktiva, ki konsolidira, posodablja in poenostavlja 15 obstoječih direktiv, sprejetih med letoma 1975 in 1999, določa sistem avtomatičnega priznavanja kvalifikacij za poklice z usklajenimi zahtevami usposabljanja (zdravniki, medicinske sestre, babice, zobozdravniki, veterinarji, farmacevti) in tudi za arhitekte. Za druge regulirane poklice (trenutno je v eni ali več državah članicah EU okrog 800 reguliranih poklicev) sistem temelji na vzajemnem priznavanju, tj., da lahko oseba, kvalificirana za opravljanje poklica v eni državi članici, ta poklic opravlja tudi v drugi državi članici.

Področji uporabe Direktive 2005/36/ES in EQF se razlikujeta v tem, da EQF ni orodje, ki migrantom dodeljuje pravice do priznavanja kvalifikacij, ki so jih pridobili v eni državi članici z namenom, da bi opravljali regulirani poklic v drugi državi članici. V tem primeru samo Direktiva 2005/36/ES organom držav članic nalaga pravno zavezujoče obveznosti.

Vzajemno priznavanje je tudi cilj Direktive 1996/26/ES o dovoljenju za opravljanje dejavnosti cestnega prevoznika v tovornem in potniškem prometu. Predlog za revizijo te direktive, ki ga bo Komisija pregledala leta 2007, bo moral upoštevati vzpostavitev EQF.

Končno je Evropski svet 15.–16. oktobra 1999 ugotovil, da se pravnemu statusu državljanov tretjih držav, ki imajo dovoljenje za bivanje za daljši čas, dodeli sklop enakih pravic, ki so čim bližje tistim, ki jih uživajo državljani Evropske unije. Direktiva Sveta 2003/109/ES[1] določa, da se rezidenti za daljši čas obravnavajo enako kot državljani glede: c) priznavanja poklicnih diplom, spričeval in drugih kvalifikacij v skladu z ustreznimi nacionalnimi postopki, vključno kadar uveljavljajo pravico do mobilnosti znotraj EU, ki jo dodeljuje ta direktiva. Tako bo EQF prispeval k učinkoviti uporabi te pravice v primerih, ko se ne uporablja Direktiva 2005/36/ES.

## 2) POSVETOVANJE Z ZAINTERESIRANIMI STRANMI IN PRESOJA VPLIVA

### Posvetovanje z zainteresiranimi stranmi

*Posvetovalne metode, glavna ciljna področja dejavnosti in splošni profil anketirancev*

Julija 2005 je Evropska komisija sprožila vseevropski postopek posvetovanja o EQF z osnovo na Delovnem dokumentu Komisije SEC (2005) 957. Načrt za EQF je obravnavalo 32 držav, ki sodelujejo pri delovnem programu Izobraževanje in usposabljanje 2010, evropski socialni partnerji, področne in panožne organizacije, izobraževalne ustanove in združenja ter nevladne organizacije. Kot del postopka tega posvetovanja je bil načrt za EQF pomembna tema razprav tudi na več sestankih, ki so jih organizirali nacionalni organi, socialni parterji, področna telesa in drugi jeseni 2005. Rezultati postopka posvetovanja so bili obravnavani na konferenci, organizirani v Budimpešti februarja 2006.

[1] UL L 16, 23.1.2004, str. 44.

*Povzetek odgovorov in njihovo upoštevanje*

V postopku posvetovanja so različne zainteresirane strani iz 31 evropskih držav, vključno z državami kandidatkami, podale obširne povratne informacije, iz katerih je bila jasna podpora EQF. Večina anketirancev se je strinjala, da potreba po skupnem evropskem referenčnem okviru obstaja. Vendar pa so jo pripravljeni podpirati le, če bodo izpolnjene zahteve in priporočila iz tega predloga. Posebej pomembni sta izpopolnitev in poenostavitev deskriptorjev referenčnih ravni.

Javno posvetovanje je potekalo tudi po internetu med 5. julijem 2005 in 31. decembrom 2005. Komisija je prejela 125 odgovorov, vključno z rezultati nacionalnih posvetovanj. Rezultati so na voljo na spletni strani: http://ec.europa.eu/education/policies/educ/eqf/index_en.html.

**Zbiranje in uporaba strokovnega znanja in izkušenj**

*Zadevna strokovna področja in izvedenska mnenja*

Predlog za EQF je bilo mogoče razvijati z dejavno vključenostjo več mednarodnih strokovnjakov z izkušnjami na področju kvalifikacij in ogrodij kvalifikacij.

*Uporabljena metodologija*

Več študij, ki jih je sprožil Cedefop in Skupina za spremljanje bolonjskega procesa, je neposredno prispevalo k oblikovanju predloga EQF. Poročilo Cedefop (2004) o „evropskih referenčnih ravneh za izobraževanje in usposabljanje“ znatno gradi na ustreznih mednarodnih raziskavah na tem področju in predstavlja prvi oris ogrodja, ki zajema celoten obseg kvalifikacij. Poročilo Skupine za spremljanje bolonjskega procesa o „ogrodju za kvalifikacije na območju evropskega visokega šolstva“ je pripomoglo k opredelitvi in pojasnitvi funkcij EQF, zlasti kar zadeva odnos med nacionalno in evropsko ravnijo.

Načrt za EQF, predstavljen julija 2005, je temeljil na delu strokovne skupine, ki se je od jeseni 2004 do pomladi 2005 zbrala na 7 zasedanjih. Strokovna skupina se je osredotočila na splošne cilje in funkcije EQF, posebno pozornost pa je namenila oblikovanju referenčnih ravni z osnovo na učnih izidih. V skupini so bili predstavniki vseh glavnih področij izobraževanja in usposabljanja (splošno, za odrasle, poklicno, visokošolsko in usposabljanje) ter predstavniki področij dejavnosti in socialnih partnerjev. To pomeni, da je bila oblikovana tako, da je lahko temeljito obravnavala izziv oblikovanja ogrodja, ki bi zajemal celoten obseg kvalifikacij, od konca obveznega šolanja do najvišje ravni akademskega in poklicnega izobraževanja in usposabljanja.

Po postopku posvetovanja je bila oblikovana ločena strokovna skupina za oblikovanje poenostavljenih in revidiranih deskriptorjev referenčnih ravni. Skupina je določila nov niz deskriptorjev referenčnih ravni, ki so uporabljeni v Prilogi I tega predloga, ter niz ključnih opredelitev, ki podpirajo to priporočilo.

*Glavne organizacije in strokovnjaki, s katerimi je potekalo posvetovanje*

Članstvo strokovne skupine EQF je določeno v delovnem dokumentu služb Komisije SEC (2005) 957. Države članice, države kandidatke, države EGP in evropski socialni

partnerji so bili zaprošeni, naj imenujejo usposobljene strokovnjake za drugo skupino, ki je določila revidiran niz deskriptorjev referenčnih ravni.

V podporo priprav predloga za EQF in v podporo Komisije pri analiziranju odgovorov, prejetih v postopku posvetovanja, sta bili sklenjeni dve zunanji pogodbi.

Cedefop in Evropska ustanova za usposabljanje sta dejavno prispevali k delu, tesno sodelovali s Komisijo, zunanjimi strokovnjaki in strokovnima skupinama.

*Povzetek prejetih in uporabljenih nasvetov*

Obstoj možnih resnih tveganj z nepopravljivimi posledicami ni bil omenjen.

Strokovno mnenje je bilo posebej uporabljeno za pripravo deskriptorjev referenčnih ravni, ki jih vsebuje Priloga I k temu predlogu.

*Sredstva, uporabljena za javno objavo izvedenskih mnenj*

Deskriptorji referenčnih ravni, ki jih je določila strokovna skupina, so bili del dokumenta, predloženega Svetovalnemu odboru za poklicno usposabljanje, ki je na sestanku 21. junija 2006 dal pozitivno mnenje o glavnih delih predloga.

**Presoja vpliva**

Prva obravnavana možnost vključuje neukrepanje (to je, neukrepanje s strani Evropske unije), kar bi pomenilo, da še naprej veljajo sedanje ureditve za primerljivost, preglednost in prenos kvalifikacij. Direktiva 2005/36/ES o vzajemnem priznavanju kvalifikacij bi še naprej lajšala mobilnost za specializirane strokovnjake, ki imajo regulirane poklice, ne bi pa bilo sprememb za poklice, ki ne spadajo v področje uporabe te direktive. V tem pogledu bi države članice še naprej sodelovale le v omejenem obsegu in – kjer bi bilo ugodno – prek dvostranskih sporazumov, kar pa bi bilo zahtevno in neusklajeno. Zainteresirane strani bi lahko še naprej uporabljale instrumente za preglednost in mobilnost, kot sta Europass in evropski sistem prenašanja in zbiranja kreditnih točk (ECTS) v visokem šolstvu, noben od teh dveh pa ne nudi celostnega okvira za sodelovanje. Ta možnost torej ne bi izpolnila potrebe držav članic po skupni evropski referenčni točki ali instrumentu.

Druga možnost je sporočilo Komisije. Vendar pa sporočilo Komisije ni pravni instrument in v sprejetje ne bi vključil držav članic ali Evropskega parlamenta. Ta možnost zato ne bi spodbudila potrebnih političnih obvez držav članic, ki so pri razvijanju EQF tesno sodelovale s Komisijo. Torej ne bi imela resničnega učinka in dodane vrednosti glede izvajanja na nacionalni ravni.

Tretja možnost je priporočilo Komisije po členu 150 Pogodbe (poklicno usposabljanje). Vendar ta ne bi temeljila na členu 149 Pogodbe (izobraževanje) in torej ne bi odražala komponent in ciljev ne izobraževanja ne usposabljanja v EQF za vseživljenjsko učenje. Sprožila bi uporabo pravnega instrumenta, vendar – kot v možnosti 2 – v formalno sprejetje predloga ne bi vključila držav članic ali Evropskega parlamenta in tako bi še vedno primanjkovale obveze za izvajanje na nacionalni ravni, kar je za uspeh in nadaljnjo uporabo EQF bistvenega pomena.

Četrta obravnavana možnost je vzpostavitev EQF prek zakonodajnega instrumenta priporočila Evropskega parlamenta ali Sveta po členih 149 in 150 Pogodbe; instrument bi priporočal, da bi države članice uporabljale EQF na prostovoljni osnovi kot sredstvo prevajanja za primerjanje kvalifikacij in za lažjo preglednost in prenos po Evropi.

Peta možnost je vzpostavitev EQF prek zakonodajnega instrumenta sklepa Evropskega parlamenta ali Sveta po členu 150 Pogodbe. Ker ne uporablja člena 149, ima isto slabo stran kot možnost 3 (tj. izključitev izobraževanja). To bi bil tudi sklep o sprejemanju načel in obveznosti za tiste države članice, ki povezujejo svoje nacionalne sisteme kvalifikacij z EQF. Vendar pa se velika večina zainteresiranih strani (države članice, socialni partnerji, področja dejavnosti in druge) strinja, da mora biti uporaba EQF popolnoma prostovoljna.

Komisija je izvedla presojo vpliva, poročilo o tem bo na voljo na spletni strani Komisije.

## 3) PRAVNI ELEMENTI PREDLOGA

### Povzetek predlaganega ukrepa

Predlagano priporočilo določa, da je EQF referenčno orodje za primerjanje ravni kvalifikacij, nacionalnih sistemov kvalifikacij in sistemov kvalifikacij, ki so jih oblikovale mednarodne področne organizacije. Glavni del EQF je niz evropskih referenčnih ravni, opisanih glede na njihove učne izide, mehanizme in načela prostovoljnega sodelovanja.

Priporočljivo je, da države članice uporabljajo EQF kot referenčno orodje za primerjanje ravni kvalifikacij, uporabljenih v različnih sistemih kvalifikacij in povežejo svoje sisteme kvalifikacij z EQF tako, da povežejo svoje referenčne ravne z ustrezno ravnijo EQF in po potrebi določijo nacionalni ogrodje kvalifikacij. Poleg tega morajo nove kvalifikacije in dokumenti Europass vsebovati jasen sklic na ustrezno raven EQF. Vendar pa v primerih, ki jih zajema Direktiva 2005/36/ES o priznavanju poklicnih kvalifikacij, ta sklicevanja ne bi smela spremeniti pravic migrantov. Državam članicam se tudi priporoča, da pri opredeljevanju in razvijanju kvalifikacij uporabljajo pristop, ki temelji na učnih izidih, za spodbujanje validacije neformalnega in priložnostnega učenja in za imenovanje nacionalnega središča za EQF za podporo in usklajevanje odnosa med nacionalnim sistemom kvalifikacij in EQF, zlasti z zagotovitvijo uporabe mehanizmov zagotavljanja kakovosti in preglednih postopkov.

Predlog poziva Komisijo, naj podpre države članice in mednarodne področne organizacije pri uporabi EQF, ustanovi svetovalno skupino EQF, ki bo zagotavljala skladnost vsega postopka usklajevanja, in naj spremlja uporabo EQF z namenom morebitnega pregleda priporočila pet let po sprejetju. Skupino bodo sestavljali strokovnjaki iz nacionalnih središč EQF, evropski socialni partnerji in druge zainteresirane strani.

### Pravna podlaga

EQF je predlagan tako v členu 149 kot tudi v členu 150, ker ima dvojni namen, in sicer obsega elemente in cilje za izobraževanje in poklicno usposabljanje, ki so z vidika vseživljenjskega učenja EQF enako pomembni. Izobraževanje in poklicno

usposabljanje podpira s spodbujanjem mobilnosti prek prenosa kvalifikacij državljanov med nacionalnimi sistemi in med splošnim izobraževanjem, visokošolskim izobraževanjem in poklicnim usposabljanjem. Spodbuja tudi sodelovanje med državami članicami in podpira ter dopolnjuje njihovo delovanje.

**Načelo subsidiarnosti**

Načelo subsidiarnosti velja, v kolikor predlog ne sodi pod izključno pristojnost Skupnosti.

Ciljev predloga ni mogoče zadovoljivo uresničiti z ukrepi držav članic iz naslednjih razlogov.

Glavna naloga EQF je olajšati prenos in primerjavo kvalifikacij, ki jih dodelijo nacionalni organi. Ker je to nadnacionalni problem, ga države članice same ne morejo rešiti, odkar je bil neobstoj vzajemnega zaupanja med nacionalnimi in področnimi zainteresiranimi stranmi opredeljen kot en od glavnih problemov, ki povzroča pomanjkanje preglednosti in onemogoča prenos kvalifikacij.

Ukrepi Skupnosti bodo bolje dosegli cilje predloga iz naslednjih razlogov:

– izzive, povezane s preglednostjo in prenosom kvalifikacij, delijo vse države članice, zato ne morejo biti rešeni samo na nacionalni ali področni ravni;

– če bi se vseh 25 držav članic pogajalo o dvostranskih sporazumih o temi, ki jo zajema priporočilo, z vsako državo članico posebej in to na neusklajen način, bi to pripeljalo do izredno kompleksne in v splošnem nepregledne strukture na evropski ravni;

– predlog nudi skupno referenčno točko in skupen okvir za sodelovanje med državami članicami. Teh nalog ni mogoče opraviti z delovanjem na nacionalni ravni.

Predlog je zato skladen z načelom subsidiarnosti.

**Načelo sorazmernosti**

Predlog je skladen z načelom sorazmernosti iz naslednjega razloga:

priporočilo ustreza načelu sorazmernosti zato, ker ne nadomešča ali opredeljuje nacionalnih sistemov kvalifikacij in/ali kvalifikacij in prepušča izvajanje priporočila državam članicam.

Uporabili se bodo že obstoječi sistemi poročanja, kar bo – kolikor je le mogoče – zmanjšalo upravno breme.

**Izbira instrumentov**

Predlagani instrument: priporočilo Evropskega parlamenta in Sveta.

Druga sredstva ne bi bila tako učinkovita. Poleg priporočila je Komisija zlasti razmišljala o sporočilu Komisije ter o sklepu Evropskega parlamenta in Sveta. Glej

zgoraj poglavje o presoji vpliva.

**4) PRORAČUNSKE POSLEDICE**

Predlog ne vpliva na proračun Skupnosti.

**5) DODATNE INFORMACIJE**

**Klavzula o ponovnem pregledu/reviziji/časovni omejitvi veljavnosti**

Predlog vključuje klavzulo o pregledu.

**Evropski gospodarski prostor**

Predlagani akt zadeva EGP in se mora zato razširiti na Evropski gospodarski prostor.

**Podrobna obrazložitev predloga**

Ključni del EQF je niz 8 referenčnih ravni, ki bo deloval kot skupna in nevtralna referenčna točka za organe izobraževanja in usposabljanja na nacionalni in področni ravni. Osem ravni zajema celoten obseg kvalifikacij, od doseženih ob koncu obveznega izobraževanja in usposabljanja do dodeljenih na najvišji ravni akademskega in strokovnega ter poklicnega izobraževanja in usposabljanja. Kot instrument spodbujanja vseživljenjskega učenja EQF zajema splošno izobraževanje in izobraževanje za odrasle, poklicno izobraževanje in usposabljanje, pa tudi visokošolsko izobraževanje. Ravni 5–8 vsebujejo jasen sklic na ravni, določene za evropski visokošolski prostor v okviru bolonjskega procesa.

Opis 8 referenčnih ravni EQF temelji na učnih izidih – v EQF so opisani kot navedbe tega, kar študent zna, razume in je sposoben narediti ob koncu učnega procesa. To kaže na pomemben premik v zasnovi in opisu izobraževanja, usposabljanja in učenja. Premik v učnih izidih uvaja skupen jezik, ki omogoča primerjavo kvalifikacij glede na njihovo vsebino in profil in ne glede na metode in načine poučevanja. Učni izidi EQF so opredeljeni kot kombinacija znanja, spretnosti in sposobnosti. Ravnovesje med temi elementi bo odvisno od posamezne kvalifikacije, saj EQF zajema vse kvalifikacije na vseh ravneh, tako akademske kot tudi poklicne. Upoštevanje učnih izidov in opis ravni kvalifikacij bosta olajšala validacijo učenja, ki poteka izven ustanov formalnega izobraževanja in usposabljanja, kar je v splošnem ključni element vseživljenjskega učenja.

EQF je tudi okvir za sodelovanje in instrument za krepitev vzajemnega zaupanja med nacionalnimi zainteresiranimi stranmi, pa tudi mednarodnimi področnimi organizacijami, vključenimi v izobraževanje in usposabljanje. Za uspešno izvajanje EQF pa je nujno, da se nacionalni organi izobraževanja in usposabljanja ter področne zainteresirane strani prostovoljno obvežejo, da ga bodo uporabljale.

Primarni uporabniki EQF bodo organi, pristojni za nacionalne in/ali področne sisteme in ogrodja kvalifikacij. EQF bo za posamezne državljane, delodajalce in ponudnike izobraževanja in usposabljanja uporaben šele potem, ko bo na nacionalni in/ali področni ravni proces sklicevanja zaključen.

Kar zadeva vključenost področij dejavnosti, bo EQF mednarodnim področnim organizacijam omogočil, da vzpostavijo povezavo med svojimi sistemi kvalifikacij in EQF. Glavni cilj na področni ravni je razviti močnejše vezi med nacionalnimi sistemi kvalifikacij in mednarodnimi področnimi kvalifikacijami, ki se še oblikujejo.

Razvoj vzajemnega zaupanja v sodelovanju med različnimi zainteresiranimi stranmi, vključenimi v izobraževanje in usposabljanje, mora temeljiti na skupnih postopkih in merilih. Da bi to dosegli, morajo biti odločitve o sklicevanju nacionalnih in področnih kvalifikacij na EQF, javne. Drug pomemben element za spodbujanje skupnih pristopov je uvedba evropskega svetovalnega organa, ki ga sestavljajo predstavniki vseh držav, ki uporabljajo EQF.

Odločitev na nacionalni in področni ravni o uporabi EQF mora temeljiti na obvezi za zagotavljanje kakovosti. Uvedba sistemov za zagotavljanje kakovosti na vseh ustreznih ravneh izobraževanja in usposabljanja in v povezavi s samim postopkom usklajevanja je za razvoj vzajemnega zaupanja bistvenega pomena. Zato je treba pri izvajanju EQF upoštevati sklepe o zagotavljanju kakovosti v poklicnem izobraževanju in usposabljanju, ki jih je sprejel Svet 28. maja 2004, in Priporočilo 2006/143/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. februarja 2006 o nadaljnjem evropskem sodelovanju pri zagotavljanju kakovosti v visokem šolstvu.

Za izvajanje EQF je nujna usklajenost na nacionalni ravni. S stališča EQF bi razvoj nacionalnih ogrodij kvalifikacij povečal možnost za uspeh.

Posebno pozornost je treba nameniti razvoju – s preskušanjem, poskusi in neposrednim sodelovanjem – gradiva za podporo in vodenje, ki se uporablja na področni, nacionalni in evropski ravni in ki prispeva k usklajenosti procesa izvajanja, zlasti kar zadeva usklajevanje nacionalnih in področnih ravni kvalifikacij z ravnmi EQF. V predlogu se priporoča, da se nacionalni sistemi kvalifikacij uskladijo z EQF do leta 2009 ter da nove kvalifikacije in dokumenti Europass vsebujejo sklic na svojo raven EQF do leta 2011.

Posebno pozornost je treba nameniti tudi učinku pristopa, ki temelji na učnih izidih, kot se uporablja v EQF za klasifikacijo znanja, spretnosti in sposobnosti. To je treba upoštevati pri nadaljnjem razvoju obstoječih statističnih klasifikacij in nomenklatur, ki omogočajo merjenje dosežkov izobraževanja in usposabljanja, kot je ISCED 97.

Ta proces bo Komisija morala poenostaviti in ga podpreti na evropski ravni, enako tudi agencije, kot sta Cedefop in Evropska fundacija za usposabljanje.

2006/0163 (COD)

Predlog

**PRIPOROČILO EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA**

**o vzpostavitvi evropskega ogrodja kvalifikacij za vseživljenjsko učenje**

**(besedilo velja za EGP)**

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti členov 149(4) in 150(4) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Komisije[2],

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora[3],

ob upoštevanju mnenja Odbora regij[4],

v skladu s postopkom, določenim v členu 251 Pogodbe[5],

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Razvoj znanja, spretnosti in sposobnosti državljanov je za konkurenčnost in socialno vključenost v Skupnosti bistvenega pomena. Udeležbo v vseživljenjskem učenju in uporabo kvalifikacij je zato treba spodbujati in izboljšati na nacionalni ravni in ravni Skupnosti.

(2) Evropski svet leta v Lizboni leta 2000 je sklenil, da mora biti povečana preglednost kvalifikacij en od ključnih delov prizadevanj, ki so potrebna za prilagoditev sistemov izobraževanja in usposabljanja v Skupnosti potrebam družbe znanja. Poleg tega je Evropski svet v Barceloni leta 2002 pozval k tesnejšemu sodelovanju v univerzitetnem področju dejavnosti in k izboljšanju metod preglednosti in priznanja na področjih poklicnega izobraževanja in usposabljanja.

(3) Svet je v svoji Resoluciji z dne 27. junija 2002 o vseživljenjskem učenju[6] pozval Komisijo, naj v tesnem sodelovanju s Svetom in državami članicami razvije ogrodje za priznavanje kvalifikacij za izobraževanje in usposabljanje, s podlago na dosežkih bolonjskega procesa in s spodbujanjem podobnega delovanja na področju poklicnega usposabljanja.

---

2 UL C […], […], str. […].
3 UL C […], […], str. […].
4 UL C […], […], str. […].
5 UL C […], […], str. […].
6 UL C 163, 9.7.2002, str. 1.

(4) Skupni poročili Sveta in Komisije o izvajanju delovnega programa Izobraževanje in usposabljanje 2010, sprejeti leta 2004 in 2006, sta poudarili potrebo po oblikovanju evropskega ogrodja kvalifikacij.

(5) V okviru köpenhavenskega procesa so Sklepi Sveta in predstavnikov vlad držav članic z zasedanja Sveta dne 15. novembra 2004 o prihodnjih prednostnih nalogah okrepljenega sodelovanja na področju poklicnega izobraževanja in usposabljanja dali prednost razvoju odprtega in prožnega evropskega ogrodja kvalifikacij, ki bi temeljil na preglednosti in vzajemnem zaupanju, kar bi morala biti skupna referenca/sklic, ki bi zajemala tako izobraževanje kot tudi usposabljanje.

(6) Na zasedanjih Evropskega sveta v Bruslju marca 2005 in marca 2006 je bila poudarjena pomembnost sprejetja evropskega ovira kvalifikacij.

(7) Priporočilo upošteva Odločbo št. 2241/2004/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. decembra 2004 o enotnem okviru Skupnosti za preglednost kvalifikacij in usposobljenosti (Europass)[7] in Priporočilo Evropskega parlamenta in Sveta z dne [...] o ključnih sposobnostih za vseživljenjsko učenje[8].

(8) Priporočilo se sklada z okvirom za evropsko območje visokošolskega izobraževanja in deskriptorji ciklov, ki so jih sprejeli ministri za visoko šolstvo na zasedanju v Bergnu maja 2005.

(9) To priporočilo ne velja za situacije, ki jih zajema Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2005/36/ES z dne 7. septembra 2005 o priznavanju poklicnih kvalifikacij[9], ki dodeljuje pravice in obveznosti tako pristojnim nacionalnim organom kot tudi migrantom. Sklici na ravni kvalifikacij evropskega ogrodja kvalifikacij ne smejo vplivati na dostop na trg dela, kjer so poklicne kvalifikacije priznane v skladu z Direktivo 2005/36/ES.

(10) Cilj tega priporočila je ustvariti skupni referenčni okvir, ki bi služil kot sredstvo prevajanja med različnimi sistemi kvalifikacij in njihovimi ravnmi za splošno in visokošolsko izobraževanje ali za poklicno izobraževanje in usposabljanje. To bo povečalo preglednost, primerljivost in prenosljivost kvalifikacij državljanov v različnih državah članicah. Evropsko ogrodje kvalifikacij bi poleg tega mednarodnim področnim organizacijam omogočil, da bi povezali svoje sisteme kvalifikacij s skupno referenčno točko in tako olajšali umestitev teh kvalifikacij v nacionalnih sistemih kvalifikacij. To priporočilo tako prispeva k doseganju širših ciljev spodbujanja vseživljenjskega učenja in povečanja mobilnosti delavcev in udeležencev v procesu učenja.

(11) To priporočilo se sklada z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe, saj je njegov cilj podpora in dopolnitev delovanja držav članic s poenostavitvijo nadaljnjega sodelovanja med njimi, večja preglednost ter spodbujanje mobilnosti in vseživljenjskega učenja. To priporočilo se sklada z načelom sorazmernosti iz navedenega člena, ker ne nadomešča ali opredeljuje nacionalnih sistemov kvalifikacij in/ali kvalifikacij. Evropsko ogrodje kvalifikacij ne opisuje posebnih kvalifikacij ali

---

[7] UL L 390, 31. 12. 2004, str. 6.
[8] COM(2005) 548.
[9] UL L 255, 30.9.2005, str. 22.

posameznikovih sposobnosti in posebne kvalifikacije bi morale biti umeščene na primerno raven evropskega ogrodja kvalifikacij prek nacionalnega sistema kvalifikacij –

DRŽAVAM ČLANICAM PRIPOROČATA:

1. Uporabljati evropsko ogrodje kvalifikacij kot orodje za primerjanje ravni kvalifikacij različnih sistemov kvalifikacij v okviru vseživljenjskega učenja.

2. Do leta 2009 povezati nacionalne sisteme kvalifikacij z evropskim ogrodjem kvalifikacij, zlasti s preglednim sklicevanjem svojih ravni kvalifikacij na ravni, določene v Prilogi I, in – po potrebi – z razvijanjem nacionalnih ogrodij kvalifikacij glede na nacionalno zakonodajo in prakso.

3. Do 2011 zagotoviti, da vse nove kvalifikacije in dokumenti Europass, ki jih izdajo pristojni organi, vsebujejo jasen sklic na ustrezno raven evropskega ogrodja kvalifikacij.

4. Uporabiti pristop, ki za opredeljevanje in opisovanje kvalifikacij temelji na učnih izidih, ter spodbujati validacijo neformalnega in priložnostnega učenja v skladu s skupnimi evropskimi načeli, ki so bili sklenjeni na zasedanju Sveta 28. maja 2004.

5. Imenovati nacionalno središče za podporo in usklajevanje odnosa med nacionalnim sistemom kvalifikacij in evropskim ogrodjem kvalifikacij.

   Naloge središča so:

   (a) opredeljevanje stopenj kvalifikacij v nacionalnem sistemu kvalifikacij glede na ravni evropskega ogrodja kvalifikacij, opisane v Prilogi I;

   (b) spodbujanje in izvajanje načel za zagotavljanje kakovosti izobraževanja in usposabljanja, navedenih v Prilogi II, kadar se nacionalni sistem kvalifikacij povezuje z evropskim ogrodjem kvalifikacij;

   (c) zagotavljanje, da je metodologija, ki se uporablja za sklicevanje nacionalnih ravni kvalifikacij na evropsko ogrodje kvalifikacij, pregledna in da so končni rezultati objavljeni;

   (d) dajanje navodil zainteresiranim stranem o tem, kako se nacionalne kvalifikacije sklicujejo na evropsko ogrodje kvalifikacij prek nacionalnega sistema kvalifikacij;

   (e) zagotovitev sodelovanja vseh ustreznih nacionalnih zainteresiranih strani vključno z – v skladu z nacionalno zakonodajo in prakso – ustanovami visokošolskega izobraževanja in poklicnega usposabljanja ter z ustanovami usposabljanja, socialnimi partnerji, področji dejavnosti in strokovnjaki o primerjavi in uporabi kvalifikacij na evropski ravni.

6. V Priporočilu se uporabljajo naslednje opredelitve:

(a) „kvalifikacije“ so uradni rezultat procesa ocenjevanja in validacije, ki se pridobi, kadar pristojni organ določi, da je posameznik dosegel učne izide glede na dane standarde;

(b) „nacionalni sistem kvalifikacij“ pomeni vse vidike delovanja držav članic, povezane s priznanjem učenja in druge mehanizme, ki povezujejo izobraževanje in usposabljanje s trgom dela in civilno družbo; to zajema vzpostavljanje in razvoj institucionalnih ureditev in procesov, povezanih z zagotavljanjem kakovosti, vredotenjem in dodeljevanjem kvalifikacij. Nacionalni sistem kvalifikacij je lahko sestavljen iz več podsistemov in lahko vključuje nacionalno ogrodje kvalifikacij;

(c) „nacionalno ogrodje kvalifikacij“ pomeni instrument za klasifikacijo kvalifikacij glede na niz meril za dosežene posebne ravni učenja. Cilj tega je povezati in uskladiti nacionalne podsisteme kvalifikacij in izboljšati preglednost, dostopnost, napredek in kakovost kvalifikacij glede na trg dela in civilne družbe;

(d) „področje dejavnosti“ pomeni združevanje poklicnih dejavnosti na podlagi njihovih glavnih gospodarskih funkcij, izdelkov, storitev ali tehnologije;

(e) „mednarodna področna organizacija“ pomeni združenje nacionalnih organizacij, vključno z na primer delodajalci in strokovna združenja, ki zastopajo interese nacionalnih področij dejavnosti;

(f) „učni izidi“ pomeni trditve o tem, kaj udeleženec v učnem procesu zna, razume in je sposoben opraviti ob zaključku učnega procesa. Opredeljeni so v smislu znanja, spretnosti in sposobnosti;

(g) „znanje“ pomeni rezultat združevanja informacij preko učenja. Znanje je skupek dejstev, načel, teorij in praks, ki je povezan s področjem študija ali dela. V evropskem ogrodju kvalifikacij je znanje opisano kot teoretično in/ali praktično;

(h) „spretnosti“ pomeni sposobnost uporabe znanja in strokovnega znanja za izvedbo nalog in reševanje problemov. V evropskem ogrodju kvalifikacij so spretnosti opisane kot kognitivne (uporaba logičnega, intuitivnega in ustvarjalnega mišljenja) in praktične (ki zajemajo ročne spretnosti in uporabo metod, materialov, orodij in instrumentov);

(i) „sposobnost“ pomeni dokazano zmožnost za uporabo znanja, spretnosti in osebnih, socialnih in/ali metodoloških zmožnosti v položajih dela ali študija ter v strokovnem in/ali osebnem razvoju. V evropskem ogrodju kvalifikacij je sposobnost opisana v smislu odgovornosti in samostojnosti.

PODPIRATA KOMISIJO PRI:

1. Podpiranju držav članic pri izvajanju zgoraj navedenih nalog in mednarodnih področnih organizacij pri uporabi referenčnih ravni in načel evropskega ogrodja kvalifikacij, kot so določeni v tem priporočilu, zlasti z lajšanjem sodelovanja in preskušanja ter razvijanjem gradiva za podporo in vodenje.

2. Ustanovitvi svetovalne skupine evropskega ogrodja kvalifikacij (vključno s predstavniki nacionalnih središč, evropskimi socialnimi partnerji in po potrebi drugimi zainteresiranimi stranmi) za spremljanje, usklajevanje in zagotavljanje kakovosti in celotne skladnosti procesa sklicevanja sistemov kvalifikacij na evropsko ogrodje kvalifikacij.

3. Spremljanju delovanja, sprejetega na podlagi tega priporočila, in – pet let po sprejetju – poročanju Evropskemu parlamentu in Svetu o pridobljenih izkušnjah in posledicah za prihodnost, po potrebi pa tudi pri morebitnem pregledu tega priporočila.

V Bruslju,

| | |
|---|---|
| *Za Evropski parlament* | *Za Svet* |
| *Predsednik* | *Predsednik* |

**PRILOGA I**

**Deskriptorji, ki opredeljujejo ravni evropskega ogrodja kvalifikacij**

| Vsaka od teh 8 ravni je opredeljena z nizom deskriptorjev, ki navajajo učne izide glede na kvalifikacije na navedeni ravni v katerem koli sistemu kvalifikacij. | | | |
|---|---|---|---|
| | Znanje | Spretnosti | Sposobnost |
| | *V EQF je znanje opisano kot teoretično in/ali praktično.* | *V EQF so spretnosti opisane kot kognitivne (uporaba logičnega, intuitivnega in ustvarjalnega mišljenja) in praktične (ki zajemajo ročne spretnosti in uporabo metod, materialov, orodij in instrumentov).* | *V EQF je „sposobnost“ opisana v smislu odgovornosti in samostojnosti.* |
| Raven 1<br><br>Učni izidi na ravni 1 so | osnovno splošno znanje | osnovne spretnosti za izvedbo preprostih nalog | delo ali študij pod neposrednim nadzorom v strukturiranem okviru |
| Raven 2<br><br>Učni izidi na ravni 2 so | osnovno poznavanje dejstev s področja dela ali študija | osnovne kognitivne in praktične spretnosti, potrebne za uporabo ustreznih podatkov za izvedbo nalog in reševanje rutinskih problemov z uporabo preprostih pravil in orodij | delo ali študij pod nadzorom in delno samostojno |
| Raven 3<br><br>Učni izidi na ravni 3 so | znanje dejstev, načel, postopkov in splošnih pojmov s področja dela ali študija | vrsta kognitivnih in praktičnih spretnosti, potrebnih za dokončanje nalog in reševanje problemov z izbiro in uporabo osnovnih metod, orodij, materialov in podatkov | sprejemanje odgovornosti za dokončanje nalog pri delu ali študiju<br><br>med reševanjem problemov prilagajanje vedenja okoliščinam |

| | | | |
|---|---|---|---|
| Raven 4<br><br>Učni izidi na ravni 4 so | praktično in teoretično znanje v širšem okviru na področju dela ali študija | vrsta kognitivnih in praktičnih spretnosti, potrebnih za pripravo rešitev specifičnega problema na področju dela ali študija | samostojno delovanje v okviru smernic na področjih dela ali študija, ki so navadno predvidljive, vendar se lahko spremenijo<br><br>nadzor rutinskega dela drugih, sprejemanje delne odgovornosti za razvoj in izboljšanje delovnih in študijskih dejavnosti |
| Raven 5*<br><br>Učni izidi na ravni 5 so | celostno, specializirano, praktično in teoretično znanje na področju dela ali študija in zavedanje o mejah tega znanja | celoten niz kognitivnih in praktičnih spretnosti, potrebnih za pripravo ustvarjalnih rešitev abstraktnih problemov | vodenje in nadzor v okviru delovnih in študijskih dejavnosti v primeru nenapovedane spremembe<br><br>pregled in razvoj svojega delovanja in delovanja drugih |
| Raven 6**<br><br>Učni izidi na ravni 6 so | poglobljeno znanje o področju dela ali študija, skupaj s kritičnim razumevanjem teorij in načel | zahtevnejše spretnosti, ki dokazujejo vrhunsko obvladanje in inovativnost, potrebne za reševanje kompleksnih in nepričakovanih problemov na specialnem področju dela ali študija | vodenje kompleksnih tehničnih ali strokovnih dejavnosti ali projektov, sprejemanje odgovornosti za sprejemanje odločitev v nepričakovanem delovnem ali študijskem okviru<br><br>sprejemanje odgovornosti za vodenje strokovnega razvoja posameznikov ali skupin |

| | | | |
|---|---|---|---|
| Raven 7***<br><br>Učni izidi na ravni 7 so | visoko specializirano znanje, ki je delno v ospredju znanja s področja dela ali študija podlaga za izvirno razmišljanje<br><br>kritično zavedanje o vprašanjih znanja s področja in med posameznimi področji | specializirane spretnosti za reševanje problemov, potrebne za raziskovanje in/ali inovacije, da se razvijejo novo znanje in postopki in da se poveže znanje z različnih področij | vodenje in preoblikovanje okvirov dela ali študija, ki so kompleksni, nepredvidljivi in je do njih treba pristopati z novimi strategijami<br><br>sprejemanje odgovornosti za prispevanje k strokovnemu znanju in praksi in/ali pregled strateškega delovanja delovnih skupin |
| Raven 8****<br><br>Učni izidi na ravni 8 so | najbolj izpopolnjeno znanje na delovnem ali študijskem področju in med posameznimi področji | najbolj izpopolnjene in specializirane spretnosti in tehnike, vključno s sintezo in vrednotenjem, potrebne za reševanje kritičnih problemov v raziskavah in/ali inovacijah in za razširitev in ponovno opredelitev obstoječega dela ali strokovne prakse | opazna znanstvena avtoriteta, inovativnost, samostojnost, šolska in strokovna celovitost in trajna obvezanost za razvoj novih zamisli ali procesov v ospredju delovnega ali študijskega okvira, vključno z raziskovanjem. |

Združljivost z ogrodjem kvalifikacij območja evropskega visokega šolstva

Ogrodje kvalifikacij območja evropskega visokega šolstva ima deskriptorje za cikle. Deskriptor vsakega cikla daje splošno trditev o tipičnem pričakovanju glede doseženih zmožnosti v zvezi s kvalifikacijami, ki predstavljajo konec posameznega cikla.

* Deskriptor kratkega cikla visokošolskega izobraževanja (notranjega ali povezanega s prvim ciklom), ki ga je oblikovala Skupna pobuda za kakovost kot del bolonjskega procesa, se sklada z učnimi izidi ravni 5 EQF.

** Deskriptor prvega cikla v ogrodju kvalifikacij območja evropskega visokega šolstva se sklada z učnimi izidi ravni 6 EQF.

*** Deskriptor drugega cikla v ogrodju kvalifikacij območja evropskega visokega šolstva se sklada z učnimi izidi ravni 7 EQF.

**** Deskriptor tretjega cikla v ogrodju kvalifikacij območja evropskega visokega šolstva se sklada z učnimi izidi ravni 8 EQF.

## PRILOGA II

### Načela zagotavljanja kakovosti v izobraževanju in usposabljanju

Zagotavljanje kakovosti, ki je potrebno za zagotovitev odgovornosti in izboljšanja v izobraževanju in usposabljanju, se izvaja v skladu z naslednjimi načeli:

- Politika in postopki zagotavljanja kakovosti morajo zajemati vse ravni sistemov izobraževanja in usposabljanja.
- Zagotavljanje kakovosti mora biti nujen del notranjega vodenja ustanov izobraževanja in usposabljanja.
- Zagotavljanje kakovosti mora zajemati redno vrednotenje ustanov ali programov, ki ga izvajajo zunanji nadzorni organi ali agencije.
- Zunanji nadzorni organi ali agencije, ki izvajajo zagotavljanje kakovosti, morajo biti redno pregledani.
- Zagotavljanje kakovosti mora zajemati podatke o okviru, vložku, postopku in izidu, ob čemer je poudarek na rezultatih in izidih učenja.
- Sistemi zagotavljanja kakovosti morajo vključevati naslednje elemente:
    - jasne in merljive cilje in standarde;
    - smernice za izvajanje, skupaj z vključenostjo zainteresiranih strani;
    - ustrezne vire;
    - enotne metode vrednotenja, ki povezujejo samoocenjevanje in zunanji pregled;
    - mehanizme povratnih informacij in postopke za izboljšanje;
    - široko dostopne rezultate ocenjevanja.
- Pobude za zagotavljanje kakovosti na mednarodni, nacionalni in regionalni ravni se morajo usklajevati, da se zagotovijo pregled, skladnost, sinergija in analiza sistema.
- Zagotavljanje kakovosti mora biti proces sodelovanja prek ravni in sistemov izobraževanja in usposabljanja, ki vključujejo zainteresirane strani tako v državah članicah kot tudi v Skupnosti.
- Smernice za zagotavljanje kakovosti na ravni Skupnosti lahko nudijo referenčne točke za vrednotenje in vzajemno učenje.